

Tudományfinanszírozás a korona idején-uniós dimenziók és azok tagállami hatásai

Az európai integráció létrejötte óta szakpolitikai koordinációja egyre inkább erősödik. Az unió tagállami koordinációjának szorosabbra fűzése a gazdasági integrációtól mára már egészen a tudásegységig fejlődött. A koronavírus járvány kitörése új lehetőséget teremtett az uniós tudománypolitikának, főként a finanszírozási támogatásokban rejlő szakpolitikai harmonizációban.

Az Európai Bizottság állami támogatási ideiglenes kerete

Európai Bizottság 2020. április 3-án [kiegészítette](#) az Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret tervét a jelenlegi COVID-19- járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából kiadott [közleményét](#). A dokumentum kiemeli, hogy az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatja a támogatást, ha az „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére” irányul.

Az ideiglenes állami támogatási keret a következő prioritásokból épül fel:

- i. Közvetlen támogatások, tőkeinjekciók, szelektív adókedvezmények.
- ii. Állami garanciák a vállalatok által nyújtott hitelekre annak biztosítása érdekében, hogy a bankok továbbra is kölcsönöket nyújtsanak azoknak az ügyfeleknek, akiknek szükségük van rájuk.
- iii. Támogatott állami kölcsönök a vállalatok számára.
- iv. Biztosítékok azoknak a bankoknak, amelyek az állami támogatást a reálgazdasághoz továbbítják.
- v. Rövid távú állami hitel biztosítás valamennyi országban.
- vi. Támogatás a koronavírussal kapcsolatos kutatás-fejlesztéshez.
- vii. A koronavírus kitörésének kezelésére hasznos termékek fejlesztésére és tesztelésére szolgáló vizsgálati létesítmények építésének és előmozdításának támogatása.
- viii. A koronavírus kitörésének kezelése szempontjából releváns termékek előállításának támogatása.
- ix. Célzott támogatás az adófizetés halasztásának és / vagy a társadalombiztosítási járulékok felfüggesztésének formájában.
- x. Célzott támogatás munkavállalók bértámogatása formájában.

Az ideiglenes keretrendszer lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az összes támogatási intézkedést összekapcsolják egymással. A kerettámogatás 2020. december 31-ig tart, annak meghosszabbításáról szükség esetén a Bizottság dönthet.

ERAvsCorona cselekvési terv

A koronavírus elleni küzdelem kutatási és innovációs tevékenységeinek hatékonyabb bizottsági és tagállami koordinációjára videokonferencia útján, 2020. április 7-én ülést [tartott](#) az Európai Unió Tanácsa. Az ülésen az EU kutatási miniszterei támogatták az „[ERAvsCorona](#)” cselekvési tervet, amely a Bizottság szolgálatai és a nemzeti minisztériumok közötti párbeszédnek eredményeként jött létre. A terv prioritásai mentén az elmúlt hetekben a Bizottság kidolgozta a

megvalósítási tervet, április 20-án például [létrejött](#) az Európai COVID-19 Tudásmegosztó Platform. A [cselekvési terv](#) további prioritásai a következők:

1. finanszírozás koordinációja
2. klinikai vizsgálatok kiterjesztése és támogatása
3. innovatív megközelítésű egészségmegőrző kezdeményezések finanszírozása
4. innovációs vállalatoknak támogatás
5. új finanszírozási megközelítések a koronavírus kutatási és innovációs tevékenységeihez
6. ERA korona-platform létrehozása a hiteles információáramláshoz
7. egy ad hoc magas szintű K + I munkacsoportot létrehozása a koronavírus megfékezésére
8. hozzáférés a kutatási infrastruktúrákhoz
9. [tudásmegosztó platform](#) létrehozása a SARS-CoV-2 és a koronavírusokkal kapcsolatos európai adatcseréhez, kapcsolódva az Európai Nyílt Tudományos Felhőhöz
10. páneurópai hackathon megszervezése az európai innovátorok és a civil társadalom mozgósítása érdekében.

Portugáliának 140 millió € , Magyarországnak 88 millió € jár

A Bizottság megállapította, hogy a Magyarország által április 7-én bejelentett [Gazdaságvédelmi Akcióterv](#) összhangban áll az ideiglenes keretben megállapított feltételekkel:

- i. Az intézkedés kompenzálja a kutatók és fejlesztőknek minősülő alkalmazottak bérköltségeit, és olyan vállalkozásokra korlátozódik, amelyek egyébként a koronavírus kitörése miatt elbocsátának személyzetüket,
- ii. a támogatás intenzitása megfelel a 80% -ot meghaladó maximumnak
- iii. a támogatási program tiszteletben tartja a maximális tizenkét hónapos időtartamot.

A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a magyar intézkedés hozzájárul a koronavírus magyarországi gazdasági hatásának kezeléséhez. Szükséges, megfelelő és arányos a tagállami gazdaság súlyos zavarainak orvoslására, a 107. cikk (3) bekezdésének b) pontjával összhangban, az EUMSZ-ben foglaltakkal és az ideiglenes keretben meghatározott feltételekkel egyezik.

Magyarország 2020. április 10-én, az uniós irányelvek figyelembe vételével elfogadta, és a Magyar Közlönyben kihirdette a kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók veszélyhelyzet idején megvalósuló foglalkoztatásának a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében történő támogatásáról szóló 103/2020. (IV. 10.) Kormányrendeletet [Közlöny 2020. évi 71. szám]. A rendelet szerint a fővárosi és megyei kormányhivatal veszélyhelyzettel összefüggő gazdasági okból támogatást nyújt kutató-fejlesztőt foglalkoztató munkáltató számára, ha a kutató-fejlesztő munkaviszonyban álló munkavállaló nem részesül egyéb foglalkozást segítő támogatásban, illetve nem tölti felmondási idejét. A munkáltató a [Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat](#) kritériumrendszerének megfelelően akkor nyújthatja be a kérelmet munkavállalója számára, ha a vállalat már több, mint fél éve gazdasági tevékenységet végez, és igazolja, hogy a pandémia negatív gazdasági hatásaiban érintett. A vissza nem térítendő támogatás havi összege munkavállalónként nem haladhatja meg a 318 920 forintot és legfeljebb három hónapig folyósítható. A Bizottság közleményével összhangban a kormányrendelet is tartalmazza azt a szabályt, hogy a bértámogatás havi összege nem haladhatja meg a támogatott munkavállalók havi bruttó fizetésének 80 %-át. A rendelet az Európai Bizottság 2020. április 3-i, C(2020) 2215 final számú közleményével módosított,

az „Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából” című, 2020. március 19-i, C(2020) 1863 final számú európai bizottsági közlemény 3.10. szakasza szerinti támogatást tartalmazza.

A magyar és az uniós joggal összhangban az Európai Bizottság április 17-én [jóváhagyta](#) a 31,5 milliárd forintos magyar bérfinanszírozási támogatási rendszert a kutatási és fejlesztési vállalkozások számára. A program a koronavírus kitörése során a gazdaság támogatására létrehozott [Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret](#) alapján valósítható meg. A vállalatok a pénzügyi támogatást többek között ahhoz kapják, hogy a kutatók és fejlesztők megtarthassák munkahelyeiket, így az uniós forrás lehetővé teszi a magyar hatóságok számára, hogy finanszírozzák azon vállalkozások bérköltségeit, amelyek a koronavírus kitörése miatt egyébként elbocsátanák kutatóikat és fejlesztőiket. Az intézkedés bármilyen méretű vállalkozás számára elérhető, de kiváltképp azok számára, amelyek kutatás- és innováció orientáltak.

Az unió a kétezres évek elejétől külön létesített intézmények formájában látja el tudományfejlesztési feladatait, most valamennyi európai tudományos testület reagál a válságra, annak kedvezőtlen hatásainak visszaszorítása érdekében. Érdekes, hogy a pandémia nyomán hozott tudományfinanszírozási intézkedések politikai visszhangja egy irányba terelik Európa jövőjét: szükségünk van egy versenyképes és innovatív Európára.

2020-04-21 – Pató Viktória Lilla